

ІСТОРИЯ СВІТОВОГО ЕКОЛОГІЧНОГО РУХУ
Замороз І. М., здобувач вищої освіти групи МЕН 2/2
Миколаївський національний аграрний університет

Ми живемо в світі, який повен катаклізмів та всеохоплюючих природних бід. Все це є наслідком людського зlodіяння природою: засмічення навколишнього середовища, негативні впливи засобів полегшення людського життя (заводи, фабрики та ін.) і т.д. Все це спричинило масові заходи людей, яким небайдуже стан нашої природи в майбутньому.

Вперше термін «екологія» був використаний німецьким вченим Геккелем у 1866 році., що означає як наука про вчення навколишнього середовища. А перші масові заходи, які отримали назву «екологічні рухи», відбулися в середні 20-го століття (приблизно 1950-ті роки). Поняття «екологічний рух» означає масове зібрання людей, яке спрямоване на захист

і реанімацію природи здійснюється в місцях і планетарних масштабах задля гармонізації відносин людини та довкілля [1].

Основної проблемою є те, що не все людство розуміло наскільки все це є важливим, та які наслідки їхня байдужість та без діяння може мати.

Отже в 1950-х роках, коли для більшості громадян розвинених країн світу стало очевидним, що стан довкілля на нашій планеті і в окремих її регіонах значно погіршився, а технології, які інтенсивно розвиваються, руйнують сприятливий для людини баланс природних сил, відбувся перший екологічний рух. І саме тоді на базі розрізнених природоохоронних груп, клубів, асоціацій почали створюватися загальнонаціональні організації. Першою такою була Партія захисників навколишнього середовища, що виникла у 1973 році у Великій Британії. На середині 1980-х років розгорнули діяльність національні організації (партії «зелених») таких країн як Німеччина, Ірландія, Бельгія, Данія, Люксембург, Франція, Італія, Іспанія, Австрія, Швейцарія, Швеція та Греція [2].

Звісно Україну така масштабна діяльність людей не оминула. На нашій Батьківщині екологічний рух пройшов три етапи розвитку:

1) 60-80-ті роки (пасивна фаза) – це був початок. Упродовж цього періоду реальну природоохоронну діяльність вели лише деякі місцеві групи активістів (боротьба з браконьєрством, організація екологічних експедицій, акцій природоохоронців тощо). В середині 70-х років утворилися природоохоронні краєзнавчі організації, зокрема у Вінниці, Тернополі та інших містах, однак усі вони були про-урядовими, їхня діяльність – контрольованою, а чисельність реальних активістів була невеликою;

2) 86-91-ші роки (активна фаза) – після Чорнобильської катастрофи у 1986 році відбувся злет екологічного руху в Україні. Цьому сприяло поширення правдивої інформації про критичний стан довкілля в країні, яке стало можливим в умовах перебудови в СРСР. У 1987-90 роках створюються різноманітні масові екологічні організації, у переважній більшості – неурядові (об'єднання, клуби, кооперативи, фонди та ін.). Значно

посилюється політизація екологічного руху, проводяться мітинги і демонстрації, на яких екологічні гасла доповнюються політичними, поширюється практика блокування робіт на екологічно шкідливих об'єктах. Першою національною неурядовою екологічною організацією став «Зелений світ», зареєстрований 1987 року завдяки активній підтримці О. Гончара, Ю. Щербака, С. Плачинди та інших (зокрема, під впливом акцій «Зеленого світу» було припинено будівництво Чигиринської та Кримської АЕС).

3) початок 90-х років і екологічний рух набуває нових форм. Після здобуття Україною державної незалежності у перших законодавчих актах Верховної Ради України було проголошено нову стратегію природокористування та здійснення контролю над забезпеченням екологічного суверенітету. В цей час Україна гостро відчувала екологічні проблеми: наслідки аварії на ЧАЕС; погіршення якості питної води. Зусиллями активістів екологічного руху в Україні набув спрямованості на вдосконалення правового регулювання питань охорони природи та запровадження мораторію на спорудження нових АЕС [2].

Також, протягом етапів свого світового розвитку, визначилися головні напрями діяльності екологічних організацій – науково-практична екологія; природоохоронна активність; прямі акції протесту та політична та ідеологічна діяльність.

Екологічний рух – це, по-перше, небайдуже ставлення людей до навколишнього середовища, до його критичного стану та спроби допомогти. На даний момент екологічний рух є глобальним явищем, але через те, що більшість людей є байдужими, наша природа потерпає від капіталізмів. Тому можна сказати, що не зважаючи на важливість цього питання, донести те, що берегти своє довкілля – це запорука здорового життя, поки що не вдається.

Список використаних джерел

1. Стегній О. Екологічний рух в Україні — соціологічний аналіз. — К.: Академія, 2001.

2. Ковпак Л.В. Екологічний рух [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України: Т. 3: Е-Й / Редкол.

Науковий керівник: Мельник І. О. – доцент кафедри економіки підприємств, канд. екон. наук